

لوړو زده کړو وزارت
تابش پوهنتون
مالي او اداري چارو معاونيت
مالي امریت

تابش پوهنتون د بودیچې د جوړولو او تائیدی مکانیزم

لیکچر

4	سریزه
5	لومړۍ فصل
5	عمومي احکام
5	دوهم فصل
5	د بودیچې معرفي
5	درېیم فصل
5	د بودیچې اړتیا سنجونه
6	خلورم فصل
6	د بودیچې جوړول
6	پنځم فصل
6	د بودیچې د تائید مراجع او اجراء
7	شپږم فصل
7	ربعواری او کلي راپورونه او د بودیچې څارنه او ارزونه
8	اوم فصل
8	د میکانیزم تائید او انفاذ

سريزه

مالي پلان جوړونه او بوديجه د هرې لورې زده کړې مؤسسې د اغېزمن مديريت، دوامدار پرمختگ او حساب ورکونې له اساسي عناصرو څخه شمېرل کېږي. معياري بوديجه د پوهنتون د ستراتيژيکو موخو، علمي برنامو، اداري اړتياوو او مالي سرچينو ترمنځ توازن رامنځته کوي او د منابعو د اغېزمن، شفاف او عادلانه وېش زمينه برابروي.

تابش پوهنتون د مالي نظم، روښتيا، حساب ورکونې او دوامدار مالي ثبات د تامين په موخه، دا ميکانيزم ترتيب کړی دی ترڅو د کلني بوديچې د اړتيا سنجونې، ترتيب، تصويب، اجراء، څارنې او ارزونې لپاره يو منظم او معياري چوکاټ رامنځته شي.

لومړۍ فصل

عمومي احکام

لومړۍ ماده: مېنې

دا ميکانيزم د افغانستان د نافذه قوانينو، د لوړو زده کړو وزارت د نافذه مقرراتو، د کيفيت تضمين او اعتبار ورکولو د د څلورم اصلي اصلي معيار او دويم فرعي معيار د (۱۰۳) شميرې سند، د خصوصي لوړو زده کړو مقرراتو، د تابش پوهنتون د ستراتيژيک پلان، او داخلي پالسو پر بنسټ ترتيب او تصويبېږي.

دوهمه ماده: موخې

د دې ميکانيزم اساسي موخې عبارت دي له:

د پوهنتون د مالي سرچينو اغېزمن او شفاف مديريت.

❖ د ستراتيژيکو، علمي او اداري اهدافو د تحقق لپاره د مالي پلان جوړول.

❖ د بوديچې د ترتيب، تصويب او اجراء لپاره د معياري کړنلارې رامنځته کول.

❖ د مالي منابعو عادلانه او اړتياو ته په کتو وېش.

❖ د مالي حساب ورکونې او روڼتيا پياوړتيا.

❖ د بوديچې د تطبيق دوامداره څارنه او ارزونه.

❖ د کيفيت تضمين د مالي شاخصونو پوره کول.

❖ د پوهنتون د مالي ثبات او دوامدار پرمختګ ملاتړ.

دوهم فصل

د بوديچې معرفي

درېيمه ماده بوديجه د پوهنتون د ټولو عوايدو، لګښتونو، پانګيزو پروژو او پرمختيايي فعاليتونو اټکل او تنظيم پکې ترسره کېږي. بوديجه د پوهنتون د ستراتيژيک پلان، کلي عملياتي پلان او واقعي مالي ظرفيت پر بنسټ ترتيبېږي او د منابعو د موثرې استفادې اساسي وسيله ګڼل کېږي.

د بوديچې مهمې برخې عبارت دي له:

عادي بوديجه (عملياتي لګښتونه)

انکشافی بوديجه (پرمختيايي پروژې)

عوايد او عايداتي سرچينې

او مصارفاتو برخې

درېيم فصل

د بوديچې اړتيا سنجونه

څلورمه ماده: د کلنۍ بوديچې د ترتيب له پيل مخکې، د پوهنتون ټول پوهنځي، رياستونه، آمریتونه او اداري واحدونه خپلې مالي اړتياوې د ځانګړو فورموله لارې د مالي آمریت ته وړاندې کوي.

د اړتيا سنجونې پرمهال لاندې موارد په پام کې نيول کېږي:

د ستراتيژيک پلان لومړيتوبونه.

د کلي عملياتي پلان فعاليتونه.

د محصلينو شمېر.

د علمي برنامو اړتياوې.

د بشري سرچينو اړتياوې.

د تجهيزاتو، لابراتوارونو او کتابتون اړتياوې.

د ساختماني او ترميمي اړتياوو ارزونه.

د معلوماتي ټکنالوژۍ اړتياوې.

د کیفیت تضمین د شاخصونو اړتياوې.

د تهرکال مالي راپورونه او د بودیچې د تطبیق پایلې.

څلورم فصل

د بودیچې جوړول

پنځمه ماده: د بودیچې ترتیب د مالي او حسابدارۍ آمریت په همغږۍ او د اړوندو واحدونو په همکارۍ ترسره کېږي.

د بودیچې د جوړولو پړاوونه:

- ❖ د عوایدو اټکل.
- ❖ د لگښتونو تحلیل.
- ❖ د لومړیتوبونو ټاکل.
- ❖ د بودیچې مسودې ترتیب.
- ❖ د مالي خطرونو ارزونه.
- ❖ د احتیاطي بودیچې ټاکل.
- ❖ د بودیچې د مسودې وروستۍ ارزونه.
- ❖ د بودیچې جوړولو پرمهال لاندې اصول رعایتېږي:
- ❖ شفافیت
- ❖ عدالت
- ❖ اقتصادي اغېزمنتیا
- ❖ حساب ورکونه
- ❖ مالي انضباط
- ❖ د ستراتیژیکو موخو همغږي
- ❖ د کیفیت تضمین اړتیاوې

پنځم فصل

د بودیچې د تائید مراجع او اجراء

شپږمه ماده: د بودیچې مسوده له ترتیب وروسته لاندې پړاوونه طی کوي:

- ❖ د مالي آمریت تخنیکي ارزونه.
- ❖ مالي کمیټې ارزونه.
- ❖ د پوهنتون د علمي شوری تأیید.
- ❖ د اماناء بورډ (Board of Trustees) وروستۍ تصویب.
- ❖ هیڅ بودیجه د رسمي تصویب څخه مخکې د اجرا وړ نه ده.

اوومه ماده: د بودیچې اجراء د تصویب شوې بودیچې او نافذه مالي مقرراتو مطابق ترسره کېږي.

- ❖ د بودیچې د اجرا پر مهال لاندې اصول مراعاتېږي:
- ❖ ټول لګښتونه باید تصویب شوي بودیچې سره سم وي.
- ❖ هر مصرف باید مستند اسناد ولري.
- ❖ د بودیچې څخه د انحراف په صورت کې د رهبرۍ منظوري لازمه ده.
- ❖ ټول مالي معاملات د حسابداری په سیستم کې ثبتېږي.
- ❖ د تدارکاتو اصول باید رعایت شي.

شپږم فصل

ربعوار او کلي راپورونه او د بودیچې څارنه او ارزونه

اتمه ماده: د مالي آمریت مکلف دی چې د بودیچې د تطبیق راپورونه په منظم ډول ترتیب کړي.

راپورونه په لاندې ډول وړاندې کېږي:

- ❖ ربعوار راپور
- ❖ کلي راپور

په راپورونو کې لاندې معلومات شاملېږي:

- ❖ منظور شوي بودیجه
- ❖ مصرف شوي بودیجه
- ❖ پاتې بودیجه
- ❖ د عوایدو وضعیت
- ❖ د انکشافی پروژو پرمختګ
- ❖ مالي انحرافات
- ❖ د اصلاح وړاندیزونه

کلی مالي راپور د اداري شورا، د پوهنتون رهبرۍ او د امناء بورډ ته وړاندې کېږي.

نهمه ماده: د بودیچې د تطبیق څارنه د مالي او حسابداری آمریت، داخلي تفتیش، اداري شورا او د پوهنتون رهبرۍ له خوا ترسره کېږي.

د ارزونې مهم شاخصونه:

- ❖ د بودیچې د تطبیق سلنه
- ❖ د عوایدو تحقق
- ❖ د لګښتونو قانونیت
- ❖ د مالي انضباط رعایت
- ❖ د منابعو اغېزمنه استفاده
- ❖ د ستراتیژیک پلان د اهدافو تحقق

اوم فصل

د میکانیزم تأیید او انفاذ

لسمه ماده: دا میکانیزم د تابش پوهنتون د مالي او اداري چارو معاونیت او اړونده آمریت له خوا ترتیب، ترارزونې وروسته د پوهنتون علمي شوری تر تصویب وروسته نافذ کڼل کېږي.

1. د دې میکانیزم د تطبیق مسؤلیت د مالي آمریت، اداري شورا، د پوهنتون رهبري، ټولو پوهنځیو، اداري واحدونو او اړوندو مسؤلینو پر غاړه دی.

2. دغه میکانیزم د تصویب له نېټې څخه نافذ دی او د اړتیا په صورت کې به د نافذه قوانینو، د لوړو زده کړو وزارت د مقرراتو او د پوهنتون د ستر اټریکواړتیاوو له مخې بیا کتنه او تعدیل پکې راوستل کېږي.

یولسمه ماده: تصویب او انفاذ

یولسمه ماده: د تابش پوهنتون د بودیجې د جوړولو او تائیدی میکانیزم، چې په اوو فصلونو (یولس مادو) کې ترتیب او د پوهنتون علمي شورا په (۵) ۲۷ / ۴ / ۱۴۰۴ / کڼه نېټې پروتوکول کې له هر اړخیز بحث وروسته د رایو په یووالي سره تجدید او تائید شوه؛

درنښت

پوهنیار دوکتور عبدالحمید سیرت

د پوهنتون رئیس